

til, hvad der siges af den høitærede Minister eller det ærede Medlem for Sorø Amts 4de Valgkreds. Jeg veed ikke, hvorledes han saa vil søge disse Oplysninger, hvis han ellers vil have dem. Det ærede Medlem udtalte, at de Oplysninger, der foreligge, skulde ikke vise Tilstedeværelsen af en saadan Trang. Han erindrede om, at Anmærkningerne til Lovforslaget oplyse, at i det sidste Femaar er der indgivet Andragender om Laan til de bestaaende Kreditforeninger i et Antal af 446. Ja, hvis man dermed fik at vide, at der ikke var flere, der trængte til Laan, saa vilde det ganske vist betyde, at der ikke var synderlig Trang tilstede; men det ærede Medlem maa da, naar han vil tale om disse Forhold, vise, at Sagen stiller sig saaledes. Sagen er jo den, at de Betingelser, der stilles, ere saa byrdefulde, at de, der trænge til Laan, ikke kunne opfylde dem, og mange af dem vide, at de alligevel ikke faae Laan selv paa disse byrdefulde Betingelser, saa at de gjøre Klogt i at unblade at indgive Andragende, hvorved de ville faae en hel Del Udgifter, som de dog helst maa spare. Det ærede Medlem sagde, at man ved statistiske Oplysninger kunde faae at vide, at i Femaaret 1866—70 vare de thinglæste Prioritetsbæftelser indtil 1,000 Kr. naaede til et saa høit Procentantal, at de udgjorde 50 pSt. af hele det samlede Antal af thinglæste Prioritetsbæftelser. Naar nu det ærede Medlem vil holde sig saa meget til statistiske Oplysninger, skulde han ogsaa have paavist, at netop Antallet af disse Prioritetsbæftelser er sunket i en overordentlig betydelig Grad. Naar det ærede Medlem vil omtale, at Antallet i 1866—70 gennemsnitsvis udgjorde 50 pSt., burde han ogsaa sige, at det i 1875 er sunket ned til omtrent 30 pSt., og det er overordentlig sandsynligt, at havde man statistiske Oplysninger fra 1879, vilde det vise sig, at Antallet var sunket endnu langt lavere. Naar det ærede Medlem holder sig saa overordentlig meget til statistiske Oplysninger, saa skulde han tage Alt med og ikke blot nævne det, der netop passer i Krammet for det ærede Medlem, men unblade at tage det med, der ikke ligger saa godt for, hvad det ærede Medlem helst vil have frem. Det ærede Medlem sagde, at disse Prioritetsbæftelser indtil 1,000 Kr. vare i Aaret 1866—75: 69 Millioner, men i 1876: 6 Millioner, men saa skulde det ærede Medlem ogsaa komme med den statistiske Oplysning, at alle de thinglæste Prioritetsbæftelser, der vare indtegnede i dette Aar, udgjorde 158 Millioner. Ellers siger det ikke meget at komme med den Oplysning, at der var et Beløb af 6 Millioner, der faldt paa Prioritetsbæftelser indtil 1,000 Kr. Man har ogsaa fra anden Side villet fremhæve som Vidnesbyrd om, at man fra alle Sider kom Husmanden imøde, at f. Ex. paa Fyn har en Sparekasse Alt i Alt givet 226 Ud-

laan til Husmænd. Nu vil jeg sige, at har man ikke bedre Bevis end dette, at en Sparekasse har givet ikke mere end 226 af saadanne Ublaen, saa er det fattigt med Bevis. Og vel at mærke, det er Ublaen til Eiendomme under 1 Ed. Hartkorn, saa det er meget sandsynligt, at ikke et eneste Ublaen er stot til disse Landbrugere, som der her er Tale om. Og naar man har fremhævet, at et Institut her i Kjøbenhavn har givet 122 Laan til Husmænd, er det et uheldigt Bevis. Det er ligeledes til Eiendomme under 1 Ed. Hartkorn, saa det er meget sandsynligt, at ikke et eneste af disse Ublaen har været til de smaa Eiendomme, som der her er Tale om. Dernæst vil det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds kræve, at, naar Staten her skulde paatage sig en saa betydelig Garanti, skulde det være overfor et Spørgsmaal, der var af almindelig Samfundsinteresse. Det er ganske rigtigt, men jeg vil tro, at det netop maa hævdes, at her er Tale om en Samfundsinteresse, at der her netop er Tale om at hjælpe en saa stor Del af vore Medborgere, der have saa betydeligt Krav paa Hjælp, at man kan sige, at det virkelig er i Samfundets Interesse at yde saadan Hjælp. Det er faktisk, at disse smaa Jordbrug, som der her er Tale om, blive drevne saa daarligt, netop fordi de Bidkommende ikke ere i Besiddelse af den fornødne Kapital. Derfor maa Husmanden gaa som Dagleier hos Gaardmanden og kun faae sin Jord drevne, naar Gaardmanden har Leilighed f. Ex. om Søndagen, til at drage over den med et Par Heste og en Plov eller en Harve og gjøre noget Arbejde for Husmanden. Følgen bliver, at en saadan lille Løb bliver drevne overordentlig slet og ikke giver det Udbytte, den kunde og burde give. Det vil have ganske overordentlig Betydning, ikke blot for den private Mand, men, det vil jeg sige, ogsaa for Staten, for Samfundet, om disse smaa Eiendomme bleve drevne godt, og det vilde de kunne blive, hvis de vedkommende Husmænd vare i Besiddelse af den fornødne Kapital, thi jeg tør paastaa, at der er ikke nogen Samfundsklasse, der er saa arbeidsom og nøjsom som netop Husmandsklassen, som der her er Tale om. Jeg tror, at man vil kunne paastaa, at netop disse smaa Husmænd ville kunne forstaa at bruge en lille Kapital, og det vil have en stor Betydning, om Staten istædfor en stor Flok Indsiddere her vilde stifte Hjem, hvor en Familie vilde kunne sidde med Driftighed og med Nøjsomhed og leve godt. Jeg tror, man vil kunne sige, at dette er ikke blot af Betydning for den private Mand, men at ogsaa Landets Statteerne vil voge ganske overordentlig, og at de betydelige Udgifter, som Staten ellers har til Fattigvæsenet og Lignende vilde synke ganske overordentlig, at Kommunerne vilde blive langt heldigere fult med Hensyn til Statteerne